

Kliimaministri käskkirja 01.09.2023 nr 1-2/23/367 muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõukohase käskkirjaga muudetakse toetuse andmise tingimusi kliimaministri 01.09.2023 käskkirjas nr 367 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2023–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks“.

Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ raames üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks.

Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetme nimekirjas meetmes „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, number 21.2.3.5, „Üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks toetatakse üleujutusega seotud riskide maandamiskavas 2022-2027 määratud meetmeid“. Sekkumise number on 21.2.3.51.

Vajalik on vähendada projekti eelarvet 91 902 euro ulatuses (EL toetus sellest on 64 331,38 eurot ja riiklik kaasfinantseering on 27 570,59 eurot) ning suunata äravõetav summa sama sekkumise avatud taotlusvoorude kallineva taotluse katteks. Projekti eesmärk on võimalik saavutada ka vähendatud eelarvega. Lisaks täpsustatakse käskkirja lisas 1 Ühendmääruse muudatust.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi veeosakonna nõunik Agne Aruväli (e-post agne.aruväli@kliimaministeerium.ee, tel 6262 968) ja finantsosakonna struktuuritoetuste nõunik Eerika Purgel (e-post eerika.purgel@kliimaministeerium.ee, tel 626 0709). Käskkirja eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas Kliimaministeeriumi õigusosakonna nõunik Rene Lauk (e-post rene.lauk@kliimaministeerium.ee, tel 626 2948).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb neljast punktist.

Punktiga 1 vähendatakse väljundnäitaja RCO24 „Investeeringud uutesse või uuendatud looduskatastroofiohu seire, katastroofideks valmisoleku, nende eest hoiatamise ja neile reageerimise süsteemidesse (eurodes)“ sihttasel 2029 aastaks 91 902 euro võrra. Lisaks panustab sellesse näitajasse ka sekkumine nr 21.2.3.14. Meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine. Selle sekkumise eelarve just suurenes. Kehtiv näitaja sihtase sekkumiste lõikes on järgmine:

- 1) 21.2.3.14. Meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine - 6 141 176 eurot (Ühtekuuluvusfond);
- 2) 21.2.3.51. Üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks toetatakse üleujutusega seotud riskide maandamiskavas määratud meetmeid - 10 293 020 eurot (Euroopa Regionaalarengu Fond).

Peale muudatusi on näitaja RCO24 sihtase sekkumiste lõikes järgmine:

- 1) 21.2.3.14. Meteoroloogilise, hüdroloogilise ja keskkonnaseire ning nende tugisüsteemide arendamine – 7 181 843 eurot (Ühtekuuluvusfond);
- 2) 21.2.3.51. Üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks toetatakse üleujutusega seotud riskide maandamiskavas määratud meetmeid - 10 201 118 eurot (Euroopa Regionaalarengu Fond). Plaanime näitaja RCO24 sihttasel tervikuna ajakohastada.

Punktiga 2 täpsustatakse Ühendmääruse muudatust. Punktidega 3 ja 4 vähendatakse käskkirja eelarvet ühe meetme nr 21.3.5 ja sekkumise nr 21.2.3.51 raames. Kogu eelarve ei muutu. Tabelis 1 on toodud kehtiv eelarve. Tabelis 2 on toodud eelarve muudatus. Avatud taotlusvoorude eraldatud eelarvega ei ole võimalik kõiki kohalikelt üleujutuspiirkondade omavalitsustelt

laekunud taotlusi rahuldada, mistõttu on vajalik meetme eesmärgi saavutamiseks ülejutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks anda vooru juurde lisaraha.

Tabel 1. Kehtiv sekkumise 21.2.3.51 eelarve

Rakendusskeem	Tegevuse kogueelarve EL osa €	Riiklik kaasfinantseering	Omafinantseering	Kogu eelarve €
kliimaministri 06.03.2024.a määrus nr 13	3 602 558	0	1 543 953	5 146 511
kliimaministri käskkiri 01.09.2023 nr 1-2/23/367	7 205 114	3 087 906	0	10 293 020
Kokku:	10 807 672	3 087 906	1 543 953	15 439 531

Tabel 2. Eelarve muudatus täisarvudes.

Selgitus:	Tegevuse kogueelarve EL osa €	Riiklik kaasfinantseering €	Omafinantseering €	Kogu eelarve €
1. Kehtiv kliimaministri 06.03.2024.a määruse nr 13 eelarve	3 602 558	0	1 543 953	5 146 511
käesolev muudatus	64 331	27 571	0	91 902
uus eelarve	3 666 889	27 571	1 543 953	5 238 413
2. Kehtiv kliimaministri käskkirja 01.09.2023 nr 1-2/23/367 eelarve	7 205 114	3 087 906	0	10 293 020
käesolev muudatus	-64 331	-27 571	0	-91 902
uus eelarve	7 140 783	3 060 335	0	10 201 118

3. Käskkirja vastavus ELi õigusele

Eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega.

Käskkirja eelnõu on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu eelnõus nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist otse, arvestades eelnõus ja selle alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatud. Eelnõus on ühissätete määruse sättele viidatud, kui ülesande sisu on ühissätete määrusega reguleeritud, mis teeb hõlpsamaks asjakohase regulatsiooni leidmise.

4. Käskkirja mõju

Käskkirjas toodud muudatusega seoses hindame, et meetme eelarve vahenditega saavutatakse käskkirjas toodud mõõdikutele seatud sihttasemed olulises mahus ning toetusi antakse vastavalt rakenduskavas planeeritule. Käskkirja alusel antav toetus toetab valitsussektori eelarvepositsiooni. Käskkirjal on positiivne mõju rakenduskavas meetmele number 21.2.3.5 seatud eesmärkide saavutamiseks ning see aitab kaasa bürokraatia vähendamisele.

5. Eelnõu koostöölastamine

Käskkirja eelnõu koostöölastatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumiga, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga, Siseministeeriumiga, Riigikantseleiga, Euroopa Komisjoniga ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seirekomisjoniga ning Riigi Tugiteenuste Keskusega, Päästeametiga ning Eesti Linnade ja Valdade Liiduga.